

Lehdistötiedote

Luxemburg, 4. heinäkuuta 2022

EU:n on torjuttava maatalousmenoihin kohdistuvia petoksia nykyistä ennakoivammin

Yhteinen maatalouspolitiikka (YMP) muodostaa EU:n talousarvion suurimman yksittäisen menoalan. Eräät YMP:n meno-ohjelmat ovat erityisen alttiita petosriskeille. Tämä käy ilmi Euroopan tilintarkastustuomioistuimen tänään julkaisemasta kertomuksesta, jossa esitetään yleiskuva YMP:hen vaikuttavista petosriskeistä ja arvioidaan, kuinka Euroopan komissio torjuu maatalousmenoihin kohdistuvia petoksia. Tarkastajat toteavat, että komissio on reagoinut YMP:n menoihin liittyviin petostapauksiin. Komission olisi kuitenkin puututtava ennakoivammin tiettyihin petosriskeihin, kuten laittoman 'maanastuksen' riskiin. Petoksenteelijät voivat hyödyntää jäsenvaltioiden tekemien tarkastusten heikkouksia. Siksi tarkastajat suosittavat myös, että komissio parantaisi kansallisten petostentorjuntatoimenpiteiden seurantaa, antaisi konkreettisempia ohjeita ja edistäisi uuden teknologian käyttöä petosten ehkäisemiseen ja havaitsemiseen.

Tarkastajat tutkivat YMP:n tukijärjestelmiin kohdistuvien petosten eri muotoja. He analysoivat YMP:stä rahoitettuja toimenpiteitä, joiden hallinnointi perustuu yhteistyöhön (suorat tuet, markkinatoimenpiteet ja maaseudun kehittäminen), ja kävivät läpi tietoja ohjelmakausilta 2007–2013 ja 2014–2020. Tarkastajat havaitsivat seuraavat pääasialliset riskit: edunsaajat peittelevät tilanteita, joissa tukikelpoisuusehdot eivät ole täyttyneet; rahoitetut toimenpiteet ovat monimutkaisia; maata 'anastetaan' laittomasti.

"Petokset vahingoittavat EU:n taloudellisia etuja ja haittaavat EU-varoilla rahoitetun toimintapolitiikan tavoitteiden saavuttamista," toteaa tarkastusta johtanut Euroopan tilintarkastustuomioistuimen jäsen Nikolaos Milionis. *"Näkemyksemme on, että EU:n olisi toteutettava enemmän toimia maatalousmenoihin kohdistuvan petosriskin torjumiseksi. Toivomme, että kertomuksestamme on hyötyä komissiolle ja jäsenvaltioille, kun ne kehittävät vuosien 2023–2027 uuden yhteisen maatalouspolitiikan yhteydessä sovellettavia petostentorjuntavalmiuksia."*

Riski on suurempi maaseudun kehittämisen investointitoimenpiteiden kaltaisilla menoaloilla, joilla säännöt ovat monimutkaisemmat. Lisäksi eräät YMP:n tukijärjestelmät, joiden tarkoituksena on tukea tiettyjä edunsaajaryhmiä, ovat osoittautuneet alttiiksi petoksille, koska jotkin hakijat eivät

Lehdistötiedotteessa esitetään Euroopan tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksen keskeiset tiedot. Kertomus löytyy kokonaisuudessaan sivustolta eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

anna asiaankuuluvia tietoja tai luovat keinotekoisesti edellytykset tukikelpoisuuskriteerien täyttymiselle ja saavat siten aiheettomasti YMP:n tukea. Tämä voi koskea muun muassa tukea maatalousalan pk-yrityksille, jotka eivät ole paljastaneet yhteyksiään muihin yrityksiin, tai edunsaajia, jotka eivät ole oikeutettuja tukeen mutta hakevat tukea ”nuorina viljelijöinä”.

’Maananastukseen’ voi sisältyä petollisia käytäntöjä, kuten asiakirjojen väärentämistä, pakottamista, poliittista vaikuttamista tai sisäpiiritiedon käyttöä, menettelyjen manipulointia tai lahjusten maksamista. EU:n petostentorjuntaviraston (OLAF) ja kansallisten viranomaisten tutkimuksissa on havaittu, että tämällytyypiselle petolliselle toiminnalle on alteinta julkisessa omistuksessa oleva maa tai yksityinen maa, jonka omistussuhteet ovat epäselvät. Petoksenteikijät voivat myös pyrkiä hankkimaan maata – joko laillisesti tai muulla tavoin – pelkästään suorien tukien saamiseksi, harjoittamatta minkäänlaista maataloustoimintaa. Riski on suurempi tietyillä laidunmailla ja vuoristoalueilla, joilla maksajavirastojen on vaikeampi tarkastaa, että vaatimuksena olevaa maataloustoimintaa, kuten laiduntamista, todella harjoitetaan.

Komissio on viimeksi päivittänyt YMP:tä koskevaa petosriskianalyysiään vuonna 2016. Siksi yksi tarkastajien antamista suosituksista on, että komissio päivittäisi arviotaan eri meno-ohjelmien alttiudesta petosriskeille. Lisäksi komission olisi päivitettävä arviotaan siitä, missä määrin petoksia pystytään ehkäisemään, havaitsemaan ja korjaamaan jäsenvaltioiden petostentorjuntatoimenpiteiden avulla.

Tarkastajat suosittelevat myös, että komissio toteuttaa tarvittavat toimenpiteet, joilla lievennetään keskeisiä petosriskejä. Komission olisi lisäksi nostettava esiin mahdollisuudet, joita teknologia tarjoaa petostentorjunnassa – esimerkiksi tiedonlouhinta, koneoppiminen, satelliittikuvantaminen ja kuvatulkinna – ja kannustettava jäsenvaltioita lisäämään teknologian käyttöä.

Taustaa

YMP – ja etenkin maatalousmenojen laillisuus ja sääntöjenmukaisuus – on aina kuulunut tilintarkastustuomioistuimen tärkeimpiin tarkastusaloihin. Vuosien 2018–2020 tarkastuslausumia varten tilintarkastustuomioistuin tarkasti 698 YMP:n maksua ja kvantifioi virheitä 101 tapauksessa. Tapauksista 17:ssä tilintarkastustuomioistuin epäili, että virheeseen saattoi liittyä petos. Tilintarkastustuomioistuimen tehtäviin ei kuulu petosten tutkiminen, vaan petosta epäillessään tarkastajat siirtävät tapaukset OLAFille tai Euroopan syyttäjänvirastolle (EPPO) lisätutkintaa varten.

Erityiskertomus 14/2022 *Komission toimet yhteiseen maatalouspolitiikkaan kohdistuvien petosten torjumiseksi* – On aika pyrkiä pintaa syvemälle on saatavilla [tilintarkastustuomioistuimen verkkosivustolla](#).

Lehdistö – yhteydenotot

Euroopan tilintarkastustuomioistuimen lehdistöpalvelu: press@eca.europa.eu

- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu – matkapuhelin: (+352) 691 553 547
- Vincent Bourgeois: vincent.bourgeois@eca.europa.eu – matkapuhelin: (+352) 691 551 502
- Damijan Fišer: damijan.fiser@eca.europa.eu – matkapuhelin: (+352) 621 552 224